

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně zpravodajky Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobců: **a) T. N. P. b) nezl. D. K.**, oba zastoupeni Mgr. Miroslavem Kučerkou, advokátem, sídlem Národní 416/37, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 9. 2020, č. j. OAM-306/ZA-ZA11-HA13-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 30. 11. 2020, č. j. 52 Az 3/2020 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobců **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Dne 10. 6. 2020 žalobkyně a) požádala o udělení mezinárodní ochrany pro sebe a nezletilého syna D. K. [žalobce b)]. Uvedla, že jsou oba vietnamské národnosti, bez náboženského vyznání. Žalobkyně a) je schopna se dorozumět vietnamsky, nemá politické přesvědčení, o politiku se nezajímá, je rozvedená a má tři děti. Do České republiky přijela dne 26. 7. 2016 na základě povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny. V České republice chce zůstat, protože má dítě s českým občanem.

[2] Během pohovoru (konaného dne 29. 6. 2020) žalobkyně a) vypověděla, že do České republiky přicestovala v roce 2016 za svým již bývalým manželem, jelikož chtěli vztah zachránit. Bývalý manžel se však po příjezdu žalobkyně a) ztratil a přestal komunikovat. V té době pracovala v továrně na palivové nádrže do vozů BMW, aby mohla živit rodiče a děti, které zůstaly ve Vietnamu. Žalobkyně a) uvedla, že nebyla ve vlasti trestně stíhána, nebyla pronásledována státními orgány ani neměla problém vycestovat. Od roku 2017 má vztah s českým občanem, V. K., se kterým má dítě [žalobce b)]. Žalobce b) nezískal české občanství, jelikož se otec odmítl podrobit zkoušce DNA. Doplnila, že chce v České republice zůstat, jelikož by ve Vietnamu nedokázala vydělat dostatek peněz, s přítelem chtějí uzavřít manželství a ráda by, aby i její další děti přicestovaly do České republiky. V. K. v rámci svědecké výpovědi (konané dne 29. 7. 2020) potvrdil, že je partnerem žalobkyně a) a otcem nezletilého D. [žalobce b)]. S žalobkyní a) mají vztah od roku 2017, vídají se jednou týdně, jelikož bydlí u Olomouce.

[3] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím neudělil žalobcům mezinárodní ochranu podle § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[4] Žalobu proti tomuto rozhodnutí Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Konstatoval, že ekonomické důvody uváděné žalobkyní a) v rámci řízení před správním orgánem nelze podřadit pod důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu. Až v žalobě nově namítané obavy žalobkyně a) z pronásledování po návratu do vlasti s nezletilým synem, který má jméno po otci z kapitalistické země, krajský soud označil za hypotetické a ničím nepodložené. Dle krajského soudu žalovaný v rozhodnutí zhodnotil situaci dodržování lidských práv ve vlasti žalobců. Z aktuálních informací vyplynulo, že Vietnam ratifikoval základní úmluvy v oblasti lidských práv, a není známo [a žalobkyně a) ostatně nic takového ani netvrdila], že by docházelo k jejich porušování ve vztahu k původu či rase. Krajský soud uzavřel, že žalobkyní tvrzené obavy o vzniklé „heterogenitě“ za situace, kdy neuvedla konkrétní skutečnosti či zkušenosti ze země původu, nemohly osvědčit odůvodněný strach z pronásledování. Ze stejných důvodů krajský soud neshledal, že by byly naplněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 zákona o azylu. Stran humanitárního azylu krajský soud konstatoval, že důvody pro jeho udělení nebyly v případě žalobců tvrzeny. Žalovanému, který v rozhodnutí vycházel z toho, že žalobkyně a) ani její nezletilý syn nemají žádné zvláštní potřeby a jejich zdravotní stav je dobrý, proto nelze dle krajského soudu vytýkat, že humanitární azyl žalobcům neudělil.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Žalobci (dále též „stěžovatelé“) podali proti uvedenému rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Domnívají se, že závěr krajského soudu o nesplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu nemůže v daném případě obstát. Stěžovatelům nelze klást k tíži, že na podporu tvrzených obav z možné perzekuce pro původ stěžovatele b) nepředložili důkazy. K tomu odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57. Dle jejich názoru krajský soud nesprávně posoudil otázku odůvodněnosti strachu stěžovatelů a zatížil rozsudek nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů. Totožné námitky stěžovatelé uplatnili i ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 zákona o azylu. Stěžovatelé jsou přesvědčeni, že krajský soud nesprávně posoudil také otázku udělení humanitárního azylu, neboť nezohlednil jejich situaci. Neexistuje právní úprava, jež by dopadala na postavení stěžovatele b) - jako dítěte narozeného na území České republiky matce (cizince bez příslušného oprávnění k pobytu) a otci (českému státnímu příslušníku). Bylo proto na místě, aby žalovaný ve smyslu Úmluvy o právech dítěte udělil stěžovateli b) humanitární azyl.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že v daném případě nebyly naplněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany stěžovatelům. Během správního řízení stěžovatelé neuvedli skutečnosti svědčící o tom, že by se v jejich případě jednalo o důvody zvláštního zřetele hodné dle § 14 zákona o azylu, ani nenaplnili podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a a § 14b zákona. Žalovaný měl za to, že se v odůvodnění rozhodnutí řádně a podrobně vypořádal se všemi tvrzenými důvody, opatřil dostatek informací a podkladů a v rozhodnutí vycházel z výpovědí stěžovatelů, které porovnal s informacemi o zemi původu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů (k výkladu tohoto pojmu srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS).

pokračování

Ačkoli usnesení, jímž se kasační stížnost odmítá pro nepřijatelnost, nemusí být odůvodněno (§ 104a odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění připojuje.

[8] Nejvyšší správní soud se předně zabýval tím, zda rozsudek krajského soudu trpí namítanou nepřezkoumatelností. Z napadeného rozsudku je v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu patrné, jaký skutkový stav vzal krajský soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností a proč považuje právní závěry stěžovatelů za nesprávné (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, č. 244/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52).

[9] Stěžovatelům lze sice přisvědčit do té míry, že není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). V posuzované věci však stěžovatelka v řízení před žalovaným v rámci vlastní výpovědi žádost o udělení mezinárodní ochrany odůvodnila toliko tím, že nemá v České republice oprávnění k pobytu a že by po návratu do Vietnamu nemohla vydělávat tolik peněz jako v České republice. Avšak k tomu, aby mohlo být v řízení posouzeno, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje některou z podmínek uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, je nutné, aby srozumitelně a dostatečně určitě tvrdil skutečnosti, v nichž spatřuje existenci některé z podmínek pro udělení azylu. S těmito tvrzeními je následně třeba se náležitě vypořádat, zpravidla porovnat tvrzené skutečnosti s informacemi o zemi původu a posoudit, zda odůvodňují či neodůvodňují udělení azylu. Naproti tomu v případě, že žadatel povinnost tvrzení nesplní, neboť žádné skutečnosti netvrdí, nebo na podkladě neurčitých skutečností nelze zjistit, jaké jsou skutečné důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nemůže být v takovém případě existence podmínek pro udělení azylu shledána (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008 - 105).

[10] Jelikož v daném případě stěžovatelka a) tvrzení o obavách z návratu do země původu uplatnila až v podané žalobě, nemohl se s nimi vypořádat žalovaný v rozhodnutí o neudělení azylu. Krajský soud se tvrzenými obavami v napadeném rozsudku dostatečně zabýval, náležitě je vypořádal, porovnal je s informacemi o zemi původu a posoudil, zda odůvodňují udělení azylu. Krajský soud posuzoval situaci stěžovatelů v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, na kterou odkázal (rozsudky 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2020 - 112, ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 - 83, ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, nebo ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 47/2007 - 60). Dospěl k závěru, že stěžovatelka a) neuplatnila natolik konkrétní důvody či zkušenosti ze země původu, na základě kterých by její strach z pronásledování bylo možno označit za odůvodněný a nikoli za nepodložený a hypotetický. Nejvyšší správní soud zároveň doplňuje, že *„smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu. Nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů vypočtených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2003, č. j. 6 Azs 12/2003 - 49). Totožný závěr platí i pro důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu.

[11] Pokud stěžovatelé namítali, že bylo na místě udělit jim azyl z humanitárních důvodů, Nejvyšší správní soud upozorňuje, že *„smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrné „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce*

nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, at' už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly“ (rozsudky ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 6/2018 - 33, či usnesení ze dne 7. 12. 2017, č. j. 10 Azs 286/2017 - 35). Žádná z uvedených situací však v případě stěžovatelů nenastala.

[12] K námitkám týkajícím se pobytového oprávnění stěžovatele b) - jako nově tvrzeného důvodu pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu - Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatelé tyto námitky poprvé uplatnili až v kasační stížnosti, ačkoli jim objektivně nic nebránilo tak učinit dříve. Jsou proto nepřijatelné dle § 104 odst. 4 s. ř. s.

[13] Nejvyšší správní soud závěrem doplňuje, že *„poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Dle setrvalé judikatury nemohou být snahy o legalizaci pobytu relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94, nebo ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81).

[14] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné námitky stěžovatelů a Nejvyšší správní soud neshledal, že by krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti je odůvodněn § 60 odst. 3 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. března 2021

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu